

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Hertig Karls förskola

Läsår 2019/2020

Antagen
Mariestad
2019-10-10

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	4
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	5
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår.....	5
3.1 Undersök	6
3.2 Metod/kartläggning.....	7
3.3 Analysera.....	7
3.4 Planerade åtgärder för läsåret.....	9
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	11
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	11
4.2 Medarbetares delaktighet	11
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	11
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	12
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever.....	12
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev.....	13
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	14
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	15
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	16
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	16
6. Referenser	16
7. Bilagor.....	17
7.1 Definitioner.....	17
7.2 Lagstiftning och styrdokument.....	19
7.3 Anmälningsskyldighet	20

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tids planeras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Hertig Karls förskolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevers trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Hertig Karls förskola	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
1. Målet är att alla på förskolan lär känna varandra och de vuxna skapar förutsättningar för goda relationer. Vi vuxna gör inte skillnad på någon utan hälsar på och uppmärksammar alla barn och vuxna.	Ja
2. Skapa trygghet genom att alla barn har möjlighet att kommunicera och uttrycka sig på sitt modersmål och på både verbalt och ickeverbalt språk. Till exempel TAKK	Ja, är nu ett inarbetat arbetssätt.
3. Tillsammans med barnen skapa miljöer som tilltalar alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller ålder.	Ja
4. Ge barnen förutsättningar att känna sig delaktiga, viktiga och behövda genom att vi ser allas olikheter som en tillgång i	Ja, är nu ett

barngruppen. Barnen kan göra det genom att samtala, pröva och jämföra olika kulturella likheter och skillnader.	inarbetat arbetssätt.
5.Vi pedagoger ska ge barnen möjlighet att veta vilka värden och normer som gäller på Hertig Karls förskola.	Ja
6.Skapa ramar och rutiner där vi vuxna föregår med gott exempel.	Ja
7.a Ha få men konsekventa regler. b. Överlämning ska ske mellan personalen om byte mellan aktiviteter sker.	a. Ja b. Ja
8. Vi vuxna är närvarande pedagoger och sprider ut oss i olika rum inne och på olika ställen ute på gården för att arbeta förebyggande mot kränkningar.	Ja, är nu ett inarbetat arbetssätt.
9.All personal reagerar och dokumenterar eventuell kränkning och diskriminering både mellan barn-barn och vuxen-barn.	Ja

2.2. Kränkningsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Tre kränkningsärenden har rapporterats. Verbala kränkningar mellan 5-6 åriga barn som pratar olika språk och har olika sätt att se på vad som är rätt och fel..

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkningsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Vi hade en hög ambition vilket gjorde att vi valde för många delmål, vilket gjort att vi har haft svårt att uppfylla alla mål. En del av våra förebyggande mål kan nu överföras till att finnas i vårt främjande arbete och våra främjande mål kommer vi att fortsätta arbeta med. Troligtvis har det förekommit fler kränkningar än som anmälts. Ju mer personalen lär känna varandra desto lättare är det att tala kring problem som uppstår i vår verksamhet.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

3.1.1 Kränkande behandling

En del pedagoger upplever att det är svårt att ha överblick över alla barn på gården då barnen rör sig över stora ytor vilket gör att riskerna ökar. Vi har uppmärksammat att det finns ett ställe på gården där det finns risk att kränkande behandling mellan barn förekommer. Ständiga diskussioner pågår huruvida vi ska främja och förebygga kränkande behandling. Det finns risk att vi missar kränkningar mellan barn som pratar ett annat språk för att vi inte förstår och vet vad de säger.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Det finns risk för sexuella trakasserier eftersom barnen har möjlighet att gå undan i våra miljöer. Barnen ska ha möjlighet att kunna gå undan och få vara ifred på samma gång som vi måste förebygga sexuella trakasserier genom att ha överblick över barnen och det de gör.

3.1.3 Kön

Det finns en risk för barn kan känna att de blir annorlunda bemötta beroende på kön. Det finns även risk för att pedagoger bemöter barn olika utifrån kön, ofta omedvetet.

3.1.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck

Det finns barn som lever i familjekonstellation med könsoverskridande identiteter som kan känna sig annorlunda. Det finns också barn som upplever att de är födda i "fel" kropp och dessa kan vara i riskzonen för att bli kränkta av vuxna och barn.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

Barn som kommer från en annan kultur kan känna ett utanförskap. Barn med annat förstaspråk kan känna sig otrygga, diskriminerade/kränkta av att de inte kan ta del av information och delta i aktiviteter på lika villkor som de svensktalande barnen.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

På grund av religion äter inte alla barn samma slags mat, de firar andra högtider än traditionellt svenska högtider, har andra sociala regler och sammanhang vilket kan innebära en risk för diskriminering av vuxna och kränkning av andra barn.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Barn med fysisk funktionsnedsättning kan lätt bli utanför eftersom de inte kan delta på samma villkor som andra barn. Barn med andra funktionsvariationer kan ha svårt att förstå sociala sammanhang och regler, lekregler och turtagning. De kan därför lätt utsättas och vara i riskzonen för diskriminering av både vuxna och barn.

3.1.8 Sexuell läggning

Barn med vårdnadshavare med annan sexuell läggning kan utsättas för diskriminering

3.1.9 Ålder

Barn som placerats i en grupp där det inte finns barn i samma ålder eller där det inte finns lekmaterial som motsvarar hens utvecklingsnivå kan barnet känna sig diskriminerat. Om barn blir benämnda och kategoriserade som stora eller små kan diskriminering uppstå.

3.2 Metod/kartläggning

Kartläggningen har gjorts genom främst diskussioner i arbetslagen och på Apt men även genom samtal med barnen och observation av barnen.

3.3 Analysera

Att vuxna diskriminerar barn kan bero på bristande kunskap eller osäkerhet inför det obekanta.

3.3.1 Kränkande behandling

Vi har försökt ge barnen förutsättningar att känna sig delaktiga, viktiga och behövda genom att se allas olikheter som en tillgång i barngruppen. Vi ser ändå att det i vissa fall varit svårt för några barn att acceptera varandras olikheter.

3.3.2 Sexuella trakasserier

Barnen ska ha möjlighet att kunna gå undan och få vara ifred. På samma gång förebygger vi sexuella trakasserier genom att ha överblick över barnen och det de gör.

3.3.3 Kön

Det finns alltid en risk för barn kan känna att de blir annorlunda bemötta beroende på kön, ibland omedvetet, men detta har vi diskutera och fortsätter hålla ögonen på.

3.3.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi har barn som hellre leker med det motsatta könet och identifierar sig med dessa och de kan vara i riskzonen för att bli kränkta både av vuxna och barn. Här är vi uppmärksamma och stöttar barnen i deras val av lekar och lekkamrater.

3.3.5 Etnisk tillhörighet

På Hertig Karls förskola har vi människor från många olika kulturer och ursprung. Vi ser det som en självklarhet att alla är en tillgång i gruppen. Vi ger därför information och samtalar med de "hundra språken". Försöker skapa trygghet genom att alla barn har möjlighet att kommunicera och uttrycka sig på sitt modersmål och på både verbalt och ickeverbalt sätt. Vi använder t ex TAKK, bilder och kroppsspråk. Vi har ett ständigt främjande arbete kring detta.

3.3.6 Religion eller annan trosuppfattning

På grund av religion äter inte alla barn samma slags mat, de firar andra högtider än traditionellt svenska högtider, har andra sociala regler och sammanhang. Vi ser att vi lyckats ganska bra under första året på förskolan att normalisera olikheterna, men det är ett främjande arbete som vi fortsätter med.

3.3.7 Funktionsnedsättning

För barn med fysisk funktionsnedsättning finns risk att bli utanför eftersom de inte kan delta på samma villkor som andra barn. Barn med andra funktionsvariationer kan också ha svårt att förstå sociala sammanhang och regler, lekregler och turtagning. Vi arbetar främjande med att både barn och vuxna får lära och vänja sig vid att vi alla är olika och har olika behov.

3.3.8 Sexuell läggning

Barn med vårdnadshavare med annan sexuell läggning *kan* utsättas för diskriminering men på förskolan har vi inte sett detta då vi pratar förebyggande och regelbundet om att familjer kan se olika ut.

3.3.9 Ålder

Här uppmärksammar vi direkt om diskriminering skulle uppstå genom att barn skulle bli benämnda och kategoriserade som stora eller små.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens Systematiska kvalitetsarbete för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på Hertig Karls förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
<p>På Hertig Karls förskola har vi människor från många olika kulturer och ursprung. Vi ser det som en självklarhet att alla är en tillgång i gruppen. Vi ger därför information och samtalar med de "hundra språken". Försöker skapa trygghet genom att alla barn har möjlighet att kommunicera och uttrycka sig på sitt modersmål och på både verbalt och ickeverbalt språk. Närvarande pedagoger som använder t.ex TAKK, bilder och kroppsspråk.</p>	Hela läsåret	Alla vuxna på förskolan
<p>Det är svårt att ha överblick över alla barn på gården då barnen rör sig över stora ytor vilket gör att riskerna ökar. Vi har uppmärksammat att det finns ett ställe på gården där det finns risk att kränkande behandling mellan barn förekommer. Vi ser till att dela upp oss på gården för att finnas nära. Ständiga diskussioner pågår hur vi ska främja och förebygga kränkande behandling. Det finns risk att vi missar kränkningar mellan barn som pratar ett annat språk för att vi inte förstår och vet vad de säger. Vi använder vår extratjänst som kan barnens språk och som får ha ett extra öra. Vi delar på de barn som kan kränka varandra eller är med för att</p>	Hela läsåret	Alla vuxna på förskolan

kunna hantera situationer som uppkommer.		
På grund av religion äter inte alla barn samma slags mat, de firar andra högtider än traditionellt svenska högtider, har andra sociala regler och sammanhang. Vi arbetar med att uppmärksamma traditioner från olika kulturer.	Hela läsåret	Alla vuxna på förskolan
För barn med fysisk funktionsnedsättning finns risk att bli utanför eftersom de inte kan delta på samma villkor som andra barn. Barn med andra funktionsvariationer kan också ha svårt att förstå sociala sammanhang och regler, lekregler och turtagning. Vi arbetar främjande med att både barn och vuxna får lära och vänja sig vid att vi alla är olika och har olika behov.	Hela läsåret	Alla vuxna på förskolan
Skapa gemensamma mötesplatser och aktiviteter. Vision/Övergripande mål: Vi vill ha en sammanhållen förskola där öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande råder. Vi har regelbundet gemensamma aktiviteter som sagoläsning, rörelse, lekar mm ute på gården och inne på förskolan har vi gemensamma aktiviteter i ateljéerna samt arbetar med samma projekt över hela huset "Lustfyllt lärande i sagans värld" där vi kan hitta gemensamma aktiviteter över avdelningarna.	Hela läsåret på olika sätt	Alla vuxna på förskolan
Planerade förebyggande åtgärder på Hertig Karls förskola	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Vi har försökt ge barnen förutsättningar att känna sig delaktiga, viktiga och behövda genom att se allas olikheter som en tillgång i	Hela läsåret	Alla vuxna på förskolan

barngruppen. Vi kan inspirera barnen genom att vara förebilder, genom att samtala, pröva på och jämföra olika kulturella likheter och skillnader.		

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

I det dagliga samtalet och i arbetet med barnen framgår barnens upplevelser och uppfattningar om vad som är rätt och fel. Vi är förebilder och medvetandegör dem om konsekvenserna av hur vi förhåller oss mot varandra.

4.2 Medarbetares delaktighet

Krisgruppsansvarig och rektor upprättat planen utifrån samtal och diskussioner i arbetslaget på förskolan. Planen förankras med alla pedagoger på förskolan genom att den diskuteras på APT. Kost och lokalvårdspersonal får ta del av den färdiga planen och komma med synpunkter.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

I framtagandet av planen tar pedagogerna med de synpunkter som kommit upp vid inskolning, vid utvecklingssamtal och vid vardagliga möten. När planen är antagen av förskolan sätts den sedan upp i förskolans entréer och finns att läsa på Mariestads kommuns/Hertig Karls hemsida.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal i förskolan har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ingen ska kunna säga att ansvaret är någon annans.

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/ information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens pedagoger	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn.	pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	pedagog
5.	Dokumentera händelsen	pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/mentor
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserier/sexuella	Rektor

	trakasserierna upphör avslutas ärendet.	
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna/sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor

7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas chef förskola och pedagogisk omsorg/ grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning och/eller personalenheten.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/ information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera chef förskola och pedagogisk omsorg/ grundskolechef/avdelningschef

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

	Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning
--	--

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera chef förskola.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
 - Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
 - Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
 - FN:s barnkonvention
 - Skollagen (2010:800)
 - Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
 - Socialtjänstlagen (2001:453)
-

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakassier eller kränkande behandling.

Trakassier och sexuella trakassier

Trakassier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakassier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakassier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakassier och sexuella trakassier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakassier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakassier eller sexuella trakassier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den

som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektorer för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektorer ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter.

Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning

- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.